

El Capitalisme Comunitari

Agustí Chalaux i de Subirà

(Deutsch) (English) (Español) (Esperanto) (Français) (Italiano) (Română)

1. Presentació
2. El Capitalisme Comunitari
 - 2.1.- Els inicis: Bismarck, Marx i Lassalle
 - 2.2.- Les primeres intuïcions
 - 2.3.- Una nova intuïció cap a un possible capitalisme comunitari en el nostre temps
 - 2.4.- L'individu no assalariat (simple consumidor)
 - 2.5.- Conclusió

1. Presentació

Barcelona, 12 de febrer del 2000.

Benvolguts amics,

L'Agustí ha començat l'any 2000 creant un nou document per repetir, amb noves paraules i amb el seu estil provocador habitual, el que sempre ens ha repetit. Que —en un moment en què, gràcies a la tecnologia, hi ha una autèntica acumulació de béns materials— no és gens difícil que aquests béns arribin a tothom pel sol fet de néixer, si hi ha voluntat política de fixar unes noves lleis econòmiques que tinguin en compte la importància dels **simples consumidors** —les persones dedicades a les activitats altruistes o les que no poden o volen incorporar-se al món productiu— per a la bona marxa de l'economia de les societats desenvolupades.

En aquest cas ens recorda —amb els precedents històrics d'en Bismarck, en Marx i en Lassalle— que la **renda bàsica** a favor de tots els ciutadans és una molt rendible fórmula perquè l'economia dels països industrialitzats puguin resoldre el greu problema dels excedents de producció (que tants maldecaps proporciona als industrials d'aquests països durant els períodes de prosperitat i

d'estabilitat política).

L'Agustí es fixa particularment en l'exemple del premi Nobel d'Economia, Maurice Allais, perquè siguem conscients de la hipoteca que pesa —en un moment de domini del pensament únic imposat pels grans poders econòmics mundials— sobre els economistes que, fins i tot quan tenen intuïcions absolutament creatives, prefereixen no desenvolupar-les per no perdre els beneficis que els hi suposa treballar a favor del sistema imperant. El cas d'Allais és, desgraciadament, el que es repeteix cada dia a la universitat, als serveis econòmics dels bancs i als departaments d'economia dels mitjans de comunicació. Amb professionals sovint molt preparats i que veuen alternatives econòmiques que ajudarien als seus conciutadans, però que opten per callar i repetir el discurs suggerit —mitjançant la garantia del sou— pels poders econòmics que els han contractat.

La hipòtesi de Maurice Allais és més aviat limitada, ja que només treballa sobre la hipòtesi d'un **capitalisme comunitari** com a complement de l'actual **capitalisme privat** (deixant de banda tot el capítol de la producció de béns utilitaris que són el fonament de l'economia de mercat). Simplement proposa que s'hauria de crear un **Banc Comunitari** que administrés els saldos que els compte-correntistes no volen que els bancs administrin per fer préstecs bancaris segons el sistema clàssic que correspon a aquestes entitats. El **Banc Comunitari** només treballaria amb els excedents dels comptes corrents que no entrarien en aquest circuit clàssic. Una part molt limitada dels saldos dels compte-correntistes però que, segons Maurice Allais, acumularia un capital més que suficient per assegurar un gran dinamisme econòmic si es posés a disposició dels **simples consumidors** d'una societat mínimament desenvolupada, per absorbir els excedents de producció que el dinamisme econòmic genera en temps de pau.

Una vegada més, és una proposta per resoldre el gran problema de les societats productives. Que generen més riquesa de la que poden absorbir els seus agents productius. Cal crear mecanismes perquè els **simples consumidors** —agents de professions altruistes i liberals, grups marginats, malalts, vells i infants— puguin integrar-se en el mercat i donar un nou dinamisme a l'economia perquè ser consumidor és un veritable ofici quan hi ha excedents de producció.

En definitiva. Que no es tracta d'ajudar als qui no treballen per pura beneficència (com pot plantejar una mentalitat paternalista). Sinó d'entendre que la mateixa economia —sobretot en períodes de benestar— necessita els qui no treballen perquè siguin consumidors dels seus propis excedents de producció.

Ben cordialment, en nom de l'Agustí.

L'equip de Can Bardina.

Barcelona, 5 de març del 2000.

2. El Capitalisme Comunitari

2.1.- Els inicis: Bismarck, Marx i Lassalle

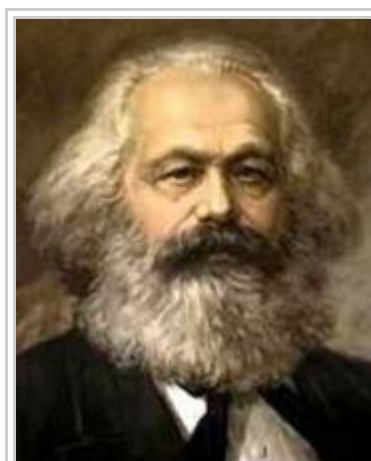
Amb bastant anterioritat a 1880, Bismarck i Marx ja es comunicaven mitjançant el sindicalista Ferdinand Lassalle (1825-1864), havent arribat a una comunió d'ideals **autopacificants**.

Otto von
Bismarck.

Ferdinand Lassalle.

Karl Marx

Com a conseqüència d'aquesta comunió d'ideals, el 1881, Bismarck va donar plena llibertat als sindicats alemanys, molt abans que qualsevol altre govern, incloent aquells que s'anomenaven «avançats», com els d'Anglaterra i l'Estat francès.

Pocs anys després, el 1885, Bismarck va fundar la primera Seguretat Social, també molt abans que cap altre Estat i, amb un grau tal de perfecció, que actualment, aquesta Seguretat Social bismarckiana, perdura a Alsàcia i al departament de La Moselle (a la Lorena), amb uns resultats sanitaris (mèdics, hospitalaris, etc.) i comptables molt superiors a la molt més moderna i excessivament burocratitzada Seguretat Social francesa (per no parlar de l'espanyola).

2.2.- Les primeres intuïcions

Tant Bismarck —amb una concepció estrictament política— com Marx —amb els seus anàlisis econòmics— estaven d'acord en un projecte que incloïa com a punt essencial el poder donar gratuïtament a cada **persona individual no assalariada** uns **recursos vitals mínims**; és a dir, el que avui s'entén i es proposa —sense cap resultat pràctic fins el moment— amb els noms de **renda bàsica per habitant**, **salari social**, **revenu minimum par habitant** o **basic per capita income**.

Les dues personalitats analitzaren la possibilitat de aplicar aquesta proposta a **tots els simples consumidors** però ambdós també constataren que aquest projecte no podia realitzar-se mentre perdurés l'exclusiu capitalisme privat (vigent des de fa 4.500 anys en tots els imperialismes mundials).

Fou aleshores quan, cadascú per la seva compte, tingueren l'intuïció que era vitalment necessària la creació d'un **revolucionari capitalisme comunitari** que completés el vigent capitalisme privat, de forma que s'aconseguís un nou **capitalisme total i harmònic** mercès a la síntesi entre ambdós.

Quan el 1890 —després de més de 25 anys governant en règim pràcticament dictatorial i populista— Bismarck va acabar per enfrontar-se amb l'acomplexat i bel·licista Guillem II (que pretenia unes orientacions diametralment oposades a tota la seva política), el canceller va preferir dimitir —degut a la seva devoció per la dinastia Hohenzollern— abans que forçar l'abdicació del nou emperador.

Amb la dimissió de Bismarck, va desaparèixer momentàniament l'intuïció bismarckiana-marxiana d'un capitalisme comunitari.

2.3.- Una nova intuïció cap a un possible capitalisme comunitari en el nostre temps

Maurice Allais.

Molt abans que li concedissin el *Premi Nobel d'Economia*, Maurice Allais —de la mateixa forma que molts altres economistes— va constatar que dins l'actual sistema socioeconòmic, dominat per les grans institucions financeres privades (bancs, caixes d'estalvis i companyies d'assegurances) es produïa un anquilosament regressiu de l'economia mundial. La raó d'aquesta regressió és que les institucions financeres privades reben el diner privat d'un 95% dels assalariats, però només un màxim del 25-30% d'aquests assalariats tenen solvència suficient per a que se'ls pugui consentir, amb seguretat, els tradicionals préstecs bancaris.

La conseqüència evident és que les institucions financeres privades no poden exercir, en quantitat suficient, el seu ofici peculiar i antiquíssim de prestamistes i s'ofeguen amb tant diner privat mercantil inutilitzat e inutilitzable, si no és per a armaments ràpidament obsolets, guerres locals cínicament provocades o per a una generalitzada corrupció per part de tots els poders (normalment associada al mercat negre i al tràfic d'influències).

Davant d'aquesta evidència, Maurice Allais va tenir la genial nova intuïció d'un **capitalisme comunitari** que completés harmoniosament el capitalisme privat fins ara exclusiu, i va proposar una solució pràctica auto-social molt intel·ligent,

que només podem resumir breument en aquest article.

La solució proposada per Maurice Allais, consisteix en que cada compte-correntista en un establiment bancari decideix, amb total llibertat personal, la quantitat del seu diner privat (totalment o parcialment) que vol posar a disposició del banquer i la durada, (amb un temps documentalment contractat), a fi que l'entitat financera privada l'utilitzi segons el seu ofici tradicional: els préstecs bancaris.

El que queda en cada compte corrent a disposició exclusiva del seu propietari privat, és el que Maurice Allais anomena **saldos lliures** (pel fet de no estar contractats documentalment amb l'establiment financer privat).

La totalitat d'aquests **saldos lliures** de totes les comptes corrents privades en tots els establiments financers és posada tele-informàticament —sense necessitat d'enretirar físicament els saldos de cada banc— a plena disposició bancària del Tresor nacional, constituint un **Banc Comunitari**. Aquest darrer haurà d'emprar-los en obres socials gratuïtes a favor del consum, a exemple del que ja s'havia realitzat a Mesopotàmia fa ja uns 7.000 anys.

El **Banc Comunitari** pagarà als propietaris dels saldos lliures de comptes corrents privades un elevat interès, forçant així a les entitats bancàries privades a que la seva tradicional, exclusiva i legítima activitat de prestamistes bancaris privats, sigui, intel·ligentment, molt més lucrativa.

La comptabilitat detallista —indispensable dins el lliure mercat privat i practicada des dels inicis de l'època històrica (recordem els arxius comptables del Temple Roig d'Uruk, a Mesopotàmia, a mitjans del IV mil·lenni abans de Crist)— és tema exclusivament privat. El **Banc Comunitari** ha de prescindir d'ella i tan sols ha de saber exactament el muntant total de les seves entregues gratuïtes als simples consumidors i a les institucions socials, per a que quedin degudament compensades amb els saldos lliures disponibles (amb el corresponent coeficient de seguretat que marqui, en cada moment, la prudència bancària dels responsables de l'entitat comunitària).

Aquestes entregues gratuïtes fan passar el diner comunitari (que no necessita comptabilitat detallista) a diner privat (que si el necessita). Cosa molt fàcil avui dia mercès a la tele-informàtica vigent, en ràpid progrés tecnològic.

El **Banc Comunitari** només ha de poder mesurar amb exactitud que aquest total diner comunitari gratuït —cedit exclusivament amb finalitats de consum privat a favor dels simples consumidors— hagi passat al cicle de la producció mitjançant el comerç minorista, donant un nou dinamisme al conjunt de l'economia d'acord amb els excedents de producció disponibles en el mercat.

2.4.- L'individu no assalariat (simple consumidor)

Per a comprendre millor la nostra hipòtesi de treball, és necessari definir el que

entenem per **individu no assalariat** o **simple consumidor**.

Es tracta, en primer lloc, d'individus que no poden trobar una feina assalariada en el sistema productiu i que, consegüentment, estan condemnats a romandre en situació d'atur.

Però, en un sentit més ampli, també inclou a tots aquells individus que no pertanyen al sistema productiu. Sigui —com acabem d'indicar— perquè són aturats sense possibilitat de trobar feina, sigui perquè són individus que lliurement prefereixen mantenir-se al marge del sistema productiu.

En la segona hipòtesi, hi ha un primer exemple fàcilment assumible pel conjunt de la societat: el de les vocacions altruistes al servei de la comunitat (voluntaris, cooperants, metges, pedagogs, etc.). Però també hem d'incloure a tots aquells individus que escolleixen lliurement romandre fora del sistema productiu i que, com a simples consumidors, també tenen un paper social que produeix millors beneficis a qui ha optat per pertànyer al món productiu.

2.5.- Conclusió

Amb aquests tres exemples —Bismarck, Marx i Allais— només hem pretès demostrar que existeixen propostes alternatives al problema considerat irresoluble de la sortida dels excedents de producció que els individus solvents de l'actual sistema econòmic són incapaços de comprar. La solució és la d'incorporar als **simples consumidors** com agents solvents del mercat.

Per desgràcia, aquesta possibilitat ha estat sistemàticament rebutjada pels poders polítics i econòmics i, massa sovint, els economistes pagats pel sistema han preferit la seguretat d'un salari al servei dels poders establerts al risc de veure's relegats dels seus càrrecs degut a propostes innovadores (considerades excessivament revolucionàries pels mentors del «pensament únic» imposat per l'actual poder mundial).

Agustí Chalaux i de Subirà

Barcelona, 28 de febrer del 2000.

Obtingut de «http://ca.finaly.org/index.php/El_capitalisme_comunitari»
Categoria: Col·lecció Bullae

- Darrera modificació de la pàgina: 17:29, 17 març 2011.
- El contingut és disponible sota els termes d'una llicència Creative Commons Reconeixement-Compartir amb la mateixa llicència 3.0